

Gesztelyi Nagy Zoltán

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Negyvenezer köbméter követ cserélnek ki a parlament kupoláján

Hány téglából készült az Országház? — Elporladt a sóskúti mészkő Kőparkány 600 évre

Osztályozás

Tárgy

725.11

ly

"1958"

Forrás:

Egyi. Újság

Személy

1958. 8. 29

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyol

Megkértem az Országház főmérnökét, Hannig Miklóst, hogy felmehessek a parlament kupolájának tetejére, megnézni az építkezést.

Végtelennek tűnő csigalépcsőn kanyargunk felfelé a képviselői társalgó hatalmas padlására, s innét tovább, míg egy szellős, keskeny erkélyre jutunk ki, mely körülkanyarogja a kupola eresztét. Negyven méter magasságban vagyunk, Pest alattunk a mélyben, a Dunán játékhajók úsznak és a roppant Kossuth Lajos tér szűk belvárosi udvarra zsugorodott a házak erdejében.

Tető, tornyok és kupolák szövevényes rendszere. Az ereszek fölött végig 80 centiméteres kis bástyák sorakoznak, olyanok mint óriási sakkfigurák: egyetlen darabból égette őket a Zsolnay-gyár nemes pirogánitból. Sárga pikkelyeiken csillog a napfény, vasrudak tartják és a zöld patinás rézlemez tetőn körös-körül magas vasrács véd a lecsuszamló hótól.

Omlik, málik

A rézlemezek helyenként sötétek: ezek az újak, harminc év kell, míg megkapják a zöld patinát. A kupola városfelőli oldala négyemeletes állványal körülvéve. Már az művészi munka, ahogyan elhelyezték a törékenynek látszó tornyok között a nehéz gerendákat. Serény munka folyik itt: kicserélik a hatalmas köveket, melyek beburkolják a negyvenmillió téglából épített óriási palotát. Negyven-

ezer köbméter követ kell itt kicserélni — mondja Hannig Miklós —, mert az építkezéshez felhasznált sóskúti kő nem bizonyult időállónak a füstös fővárosi levegőn. Omlik, málik, valósággal leporlik és néhány évtized múlva veszélyeztetné a palota épiségét.

Tizenhat karcsú támv öleli át a kupolát, enyhe hajlású fonódással tartva össze az épület csúcsát. De e karcsú ívek negyvenmázsás kötömbökből épültek, felvontatásuk a magasba nem is olyan egyszerű munka.

„Elégett a levegőn”

Hogy lehetett ilyen puha követ felhasználni? A főmérnök válasza: a sóskúti bányát akkor nyitották meg és nem volt tapasztalat az ottani kő tartosságára. A hibát elég gyorsan észrevették: a kőburkolat kicserélése már 1925 óta szakadatlanul folyik, csak most meggyorsult. Hannig Miklós mutatja a málladozó

köveket. Külsőjük már úgy megpuhult, „elégett” a levegőn, hogy bárhonnán le tudunk törni egy darabot és az könnyen szétporlik ujjaink között. Van oszlop, mely már egészen elvékonyodott, mint a darázsderék: ősszel már új áll a helyén. Az új követ a legmegbízhatóbb sőtői kőbányából hozzák: ilyen edesvízi mészkövekből épültek Aquincum házai is, 2000 év a bizonyíték tartóságukra. A legrégebben itt dolgozó kőfaragó Colollégó Jenő azt mondja, hogy még akkor is fog látszani rajtuk a vész

nyoma, amikor az úkunokáinak az úkunokái sem élnek már. Mozaikművészek is dolgoznak itt, felhasználják az állványozást arra, hogy felújítsák a nehezen hozzáférhető ólomkeretes ablakokat.

Szobrász hagyomány

A Duna felőli oldalon már fehér pompában ragyog az új-jáépített két torony: gazdag cirádák díszítik csúcsától a tövéig. Minden oszlop más, minden gerinc egy csipkét variál másképp: változatok egy témára — mondaná a muzsikus. A tornyok tövében a nyolc szögleten egy-egy különös figura ül, kőfaragó nyelven a „majomkutyák”, kedve torzók, egy-egy vasdárdát tartanak ölükben. Az eresz 11 szögletéből egy-egy nyitott nyakú kis szörnyeteg mereszti kinyújtott nyelvét tizenhat felé. Miután a második világháború aknaszele elvitte e figurák eredetijét és rajzok nem voltak, a gót építészet hagyományai szerint újakat készítettek. Évezredek szobrászhagyomány, hogy ilyenkor megőrkítik az építők karikatúráját. Itt van Hannig Miklós mulatságosan eltorzított feje is és az építkezés többi dolgozója is magára ismerhet egyikben-másikban.

Megnéztük a csillagot. Nem egyszerű dolog felmászni a 16 méteres oszlopon: a körbe kunyorodó rézkiszögellések csak látszólag tömörek. 96 méter magasságban ragyog a háromméteres csillag, váza egyetlen darab öntöttvas. 1956. november elsején egy ellenforradal-

már felmászott ide és tűzoltócsákkal megpróbálta betörni a piros üveget, az úgynevezett überfangot, de a kétezer wattos égőig nem jutott el. Tavaly augusztus 20 óta a csillag újra ragyog.

Huszonötezer látogató

Az építőnek, Steindl Imrénének szavait igazolhatjuk, aki

akadémiai székfoglalójában azt mondotta, hogy magyar elemekkel igyekezett a gót, a bizánci, a román és a reneszánsz elemeket összekapcsolni. A faragások között rengeteg ismert hazai növény és állat figuráját találtuk meg. Ezrek fordultak meg a parlamentben. Ebben a hónapban már 25 ezer látogatója volt, köztük ötezer külföldi. Mind azzal bücsúznak Wurst Edit művészettörténészről, aki körülvette őket: „Büszkék lehetnek a parlamentjükre”

Gesztelyi Nagy Zoltán

— 8891